

37.200

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

ARGANG 4, JANUAR 1980, NR. 1.

Adoption og Samfund. Landsforening for adoptanter. Medlemskab kr. 140,- årligt. Abonnement på medlemsbladet kr. 85,- årligt. Giro 2 14 31 35.

HOVEDBESTYRELSEN:

Formand:

Poul Skov Christensen
Strandhaven 29, 4400 Kalundborg.
Tlf. 03 - 51 48 55.

Næstformand:

Erik Heine Nyfeldt
Venedigvej 11, 2300 København S.
Tlf. 01 - 58 29 97.
Sommer: Valhallavej 13, Drysselbjerg, 4200 Slagelse.
Tlf. 03 - 55 82 36.

Kasserer:

Sven Bengtson
Bakkegårdsvej 59, 9830 Tårs.
Tlf. 08 - 96 15 49.

Redaktør:

Gerda Skovmand Madsen
Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.
Tlf. 06 - 68 27 61.

Sagsbehandler:

Lone Schmidt-Jørgensen
Niels Juuls Alle 36, 5250 Odense SV.
Tlf. 09 - 11 67 03.

Margit Riberholt

Pebbelparken 38, Stjær, 8464 Galten.
Tlf. 06 - 95 03 31.

Sekretær:

Ib Jacobsen
Guldøjevænget 81, 5260 Odense S.
Tlf. 09 - 15 00 46.

Juridisk sagkyndig:

Poul Gudberg
Sankelmarksvej 40, 8600 Silkeborg.
Tlf. 06 - 82 99 00.

Suppleanter:

Jørgen A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Torben Bang Jensen

Husoddevej 45, 8700 Horsens.
Tlf. 05 - 65 79 07.

LOKALFORENINGER.

Aarhus og Vejle Amter:

Inga Kandborg
Bragesvej 8, 8230 Åbyhøj.
Tlf. 06 - 15 32 55.

Fyns Amt:

Ole Dyrvig
Egernvænget 43, 5800 Nyborg.
Tlf. 09 - 31 44 38.

Københavns Amt og Roskilde Amt:

Københavns kommune, Frederiksberg kommune og Bornholms Amt:

Lis Sørensen
Ejbydalsvej 49, 2600 Glostrup.
Tlf. 02 - 45 46 92.

Viborg Amt:

Jenny Christensen
Syrenvej 3, 7755 Bedsted.
Tlf. 07 - 94 53 45.

Nordjyllands Amt:

Arne Christiansen
Jasminvej 18, 9870 Sindal.
Tlf. 08 - 93 59 41.

Sønderjyllands og Ribe Amt:

J.A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Adoption og Samfund:

Udkommer 10. januar, 10. marts, 10. april, 10. juni, 10. september,
10. oktober, 10. november og 10. december.

Dead-line for meddelelser d. 26. i måneden forud for udgivelsesdatoen.
Redaktion: Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.

Redaktionsmedlemmer: Inger Nielsen, Engparken 15, 8362 Hørning,

Elin Vejs-Pedersen, Tingvej 2A, 8210 Aarhus NV.

Ansvarsh. redaktør: Gerda Skovmand Madsen.

1980

Så er vi gået ind i et nyt årti, hvor det ser ud til at adoptioner vil fortsætte nogenlunde som tidligere i samme antal og fra omtrent de samme lande. Det kan vi kun være glade for. Vi har her i landet været privilegerede, idet adoptionssøgende i høj grad har ønsket småbørn og har fået deres ønske opfyldt. Vi spekulerer stadig på, om der er mangel på ledige børn til adoption eller om der et eller andet sted, måske flere steder, findes børn, som kunne bortadopteres og finde en bedre tilværelse som adoptivbørn. Men hvem kommer disse udtalelser fra? Kommer de fra vordende adoptivforældre eller fra dem, der har adopteret? For der er virkelig mange børn, der trænger til adoption, men som ingen ønsker. Det er de handicappede børn og de lidt ældre børn. For alle vil nok være med til at stille krav om flere børn til adoption, kritisere den politik der føres o.s.v., men er de pågældende villige til at vælge et ældre barn eller et handicappet barn? Det er naturligvis klart, at det skal være de familier, der har overskud til at tage sig af et af de såkaldt svært placerbare børn, og det må være familier, der har erfaring med børn, det være sig enten gennem egne børn eller gennem erhverv. Man har ofte på fornemmelsen, at de familier, der melder sig til handicappede børn eller ældre børn, er familier, der i forvejen føler sig klemte i systemet og er bange for, at de ikke er gode nok til det bedste, de små børn, og derfor må tage til takke med et barn, som kun få er interesserede i. Jeg synes stadigvæk, at egoismen kendetegner adoptanter. Man bør adoptere for barnets skyld og ikke for sin egen!

Når det er sagt, må jeg være villig til at erkende, at så let er det heller ikke, for man kan roligt forestille sig hvilket dilemma man så kommer i. For adopterer man kun af hensyn til barnet, mangler det andet led jo, idet man for at blive et godt forældrepar nok må have et virkeligt behov for at blive forældre til et barn, og mangler det, kan der ske virkelig store fejltagelser. Men er det ægte behov til stede, skulle man vel nok kunne abstrahere fra ønskerne om et spædbarn og indstille sig på at blive forældre til et lidt ældre barn. Dernæst er der spørgsmålet om adoptionsmotiv. Adoptivforældre siges, at være mere sårbare overfor børnenes præstationer end biologiske forældre. Deres ambitioner på børnenes vegne er store. Jeg har svært ved at se, hvorledes det passer ind i problematikken. For man hører jo også ofte vordende adoptanter sige, at det, det for dem drejer sig om, er, at få et barn. Når de så vælger et lille barn, skyldes det ikke, at de tror, de bedre kan få det til at udvikle sig gunstigt end det miljø barnet kommer fra, men deres egne behov for at have et lille barn, hvis udvikling de selv er med til fra så tidligt et tidspunkt som muligt. Jeg ved ikke, om der ligger noget med "det valgte barn" i det - når vi har måttet nøjes med at vælge, vælger vi det bedste vi kan få og vi går også ud fra, at vi har fået det bedste og derfor stiller vi så store krav til barnet. Vore forventninger er større end børnene kan indfri. Det kan også ligge i, at adoptivforældre altid er bange for ikke at slå til, og barnets præstationer er bevis for, om de har været vellykkede forældre eller ej. Endelig ønsker vi også, at børnene skal klare sig så godt som vel muligt som voksne og vi vil give dem, det bedste af alt, men at få "det bedste af alt" kræver også en modydelse - og det er præstationen.

Adoption kan synes at være en enkel sag: Et barnløst par tager et forældreløst barn til sig. Men når det så er sagt, melder alle de mange små nuancer sig, der gør det til den uhyre komplicerede sag, det er.

Gerda Skovmand Madsen

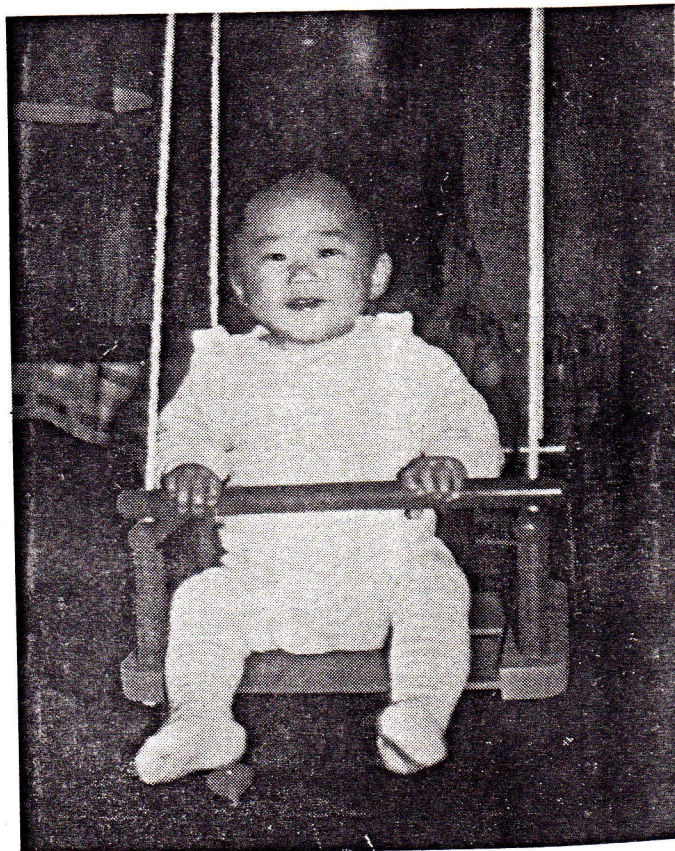
ARBEJDSPROGRAM 1979-80

1. At arbejde for et samarbejde mellem personer, foreninger og organisationer i Danmark, hvis arbejdsområde er - eller har tilknytning til - adoption.
2. At yde hjælp, støtte og vejledning til adoptionssøgende før, under og efter forundersøgelsen og barnets ankomst.
3. At arrangere forskellige former for lokale arrangementer. Der kan f.eks. være tale om snakkemøder, diskussionsaftener, seminarer, foredrag, film og lignende.
4. At arbejde for en ligestilling i dansk lovgivning mellem adoptiv- og biologiske forældre, så adoptivbørn får samme muligheder som biologiske børn.
5. At arbejde for, at alle personer i Danmark, der ønsker at adoptere et barn, kan tilbydes en forundersøgelse.
6. At udarbejde og fordele informativ materiale om adoption til interesserede.
7. At søge kontakt evt. samarbejde med danske og udenlandske organisationer med lignende formål som Adoption og Samfund.
8. At arbejde for opfyldelse af foreningens politik.

FORENINGENS POLITIK

1. Udgangspunktet for Adoption og Samfunds arbejde er FN's 10 punkts erklæring om barnets rettigheder. Disse rettigheder kan bedst opnås, dersom barnet
  - a) vokser op hos sine biologiske forældre
  - b) har forældrene ikke muligheder (sociale, økonomiske og helbredsmaessige m.m.) for at give barnet en opvækst, hvor barnets 10 rettigheder er tilgodeset, bør man støtte enhver form for hjælp i hjemlandet, så børnene kan få mad, lægehjælp m.m. samtidig med, at de bevarer kontakten med deres biologiske forældre, hvorved de bevarer deres nationale egenart og kulturelle baggrund
  - c) har barnet ingen forældre eller pårørende, barnet kan have tilknytning til, bør det bortadopteres i erkendelse af barnets behov for at vokse op i tæt kontakt med andre mennesker. Barnet bør vokse op som adoptivbarn i sit hjemland. Er dette ikke muligt, bør det vokse op som adoptivbarn i et andet land.
2. Foreningen arbejder for udbredelse af adoptionsideen.
3. Under hensyntagen til de involverede børns tarv bør den vordende adoptivfamilie godkendes ved en forundersøgelse. Hensigten må være at finde en velegnet familie til et barn - og ikke omvendt.
4. Hensynet til de involverede børns tarv må indebære, at alle myndige personer i Danmark må have mulighed for at få en forundersøgelse med henblik på at adoptere et barn. Man bør ikke på forhånd udelukke nogen fra en forundersøgelse (alderskrav, den ene ægtefælles sygdom m.m.), da der må ske en forundersøgelse i hvert enkelt tilfælde for ikke på forhånd at udelukke en velegnet familie/person til et barn.
5. Det er forældreforeningens opgave at støtte og vejlede adoptionssøgende før, under og efter forundersøgelsen og barnets ankomst.
6. Adoptionssøgende skal trygt kunne henvende sig til forældreforeningen, da denne ikke på nogen måde må fremkomme med en negativ bedømmelse af de adoptionssøgende. Det er ikke vor opgave at vurdere, om et afslag er (u)rimeligt. I tilfælde af afslag kan forældreforeningen tilbyde hjælp og vejledning ved anke. Dette kommer til at indebære, at forældreforeningen kan komme til at hjælpe med at anke et "tilsyneladende rimeligt afslag". Dog kan sagsbehandleren ud fra erfaringer og kendskabet til de fortrolige anmærkningscirkulæ-

- rer fra adoptionsnævnet prøve at forklare "klienterne", at deres sag evt. er ret håbløs, men ønskes der hjælp, skal den gives.
7. Foreningen arbejder for en ligestilling i dansk lovgivning mellem biologiske- og adoptivforældre, så adoptivbørn får samme muligheder som biologiske børn.
8. Foreningen arbejder for ændring af lov nr. 65 af 1. april 1914, eller i det mindste myndighedernes fortolkning af denne.
9. Foreningen ønsker repræsentation i adoptionsudvalget og adoptionsnævnet.
10. Foreningen bør samle alt tilgængeligt materiale (undersøgelser, statistikker, love, bekendtgørelser, cirkulærer, godkendelseskriterier o.l.) fra ind- og udland. Foreningen bør belyse alle aspekter ved adoption. Hvor der mangler viden om relevante aspekter, bør foreningen arbejde for igangsættelse af undersøgelser.
11. Foreningen bør oplyse vordende adoptivforældre om, hvilken risiko og hvilket ansvar det er at adoptere et barn, så man er parat til at tage opgaverne op, når de kommer, eller i givet fald at erkende, at man ikke magter det efter nærmere eftertanke. Endvidere bør foreningen arbejde for, at der arrangeres kurser for adoptivforældre, så de får mulighed for at gennemgå et forældrekursus.
12. Foreningen bør følge udviklingen indenfor de faglige områder, der har med adoptionsbehandling at gøre, påse at medarbejdere informeres om tilgængeligt materiale og foreningens erfaringer, således at informationsniveauet til enhver tid er på højde med den tilgængelige ind- og udenlandske viden. Dette kan ske gennem tilbud om undervisningsassistance og kursus-tilrettelæggelse.
13. Foreningen bør holde sig orienteret om danske institutionsbørn og deres forhold.
14. Foreningen bør søge kontakt evt. samarbejde med danske og udenlandske organisationer med lignende formål som Adoption og Samfund.

NYT FRA LOKALFORENINGERNE.

Lokalforeningen for Nordjyllands Amt holder fastelavnsfest søndag den 17. februar kl. 14.00 på Vrå Højskole.

Der bliver tøndeslagning, bollespisning samt sodavand og godter til børnene.

De voksne bedes selv medbringe thermokaffe - boller kan købes.

Pris pr. barn 10 kr.

Pris pr. voksen er afhængig af appetitten på bollerne.

Tilmelding senest tirsdag den 12. februar på telefon 93 59 41 - 98 14 49.

Børnene må naturligvis meget gerne være udklædte, men det er ingen betingelse.

Også ikke-medlemmer er meget velkomne.

Venlige hilsener og godt nytår!

Marianne Vestergaard
Frstrup, 9440 Aabybro.
Tlf. 08 - 24 31 40.

Aarhus og Vejle Amter Sammenkomst i lokalforeningen.

Da vi har fået lov at benytte Børnehaveklasse A 1 på Skjoldhøjskolen lørdag den 26.1.80, håber vi på at vi kan få en hyggelig eftermiddag sammen med vore børn.

Vi påtænker at spille lotteri, så hvis nogle af jer har en gevinst vi må få, så ring lige, så vi ved hvad vi har. Da vi gerne vil have orden på det, og både have plads og gevinster nok, beder vi om en tilmelding fra dem, der har lyst til at være med, tlf. 06 - 15 32 55 efter kl. 17.30 eller tlf. 26 02 69.

Undertegnede arbejder til daglig i lokalet med børn fra 3-7 år, så der er meget spændende legetøj og mange muligheder. Vi tror absolut ikke at hverken børn eller forældre, får tid til at kede sig. Medbring selv brød og evt. kaffe, der bliver mulighed for at købe kaffe, the, sodavand og øl.

På gensyn lørdag den 26.1.80 kl. 14.

På bestyrelsens vegne

Inga Kandborg.

Skjoldhøjskolens Legestue
Skjoldhøjvej, True
Mundelstrup. (Bag BILKA, nabo til Holmstrupgård).

DISKUSSIONSOPLÆG.

Ligestilling mellem adoptivforældre og biologiske forældre.

1. Retten til at få børn.

Mennesker, der har et ønske om at få børn, bør - for at livet kan fortsætte - så vidt muligt have lige muligheder for at få børn.

Omkring 90% i den danske befolkning, som ønsker at få børn, får biologiske børn.

10% er uønsket barnløse.

Årsagerne hertil bør undersøges og klarlægges, således at hvor miljømæssige forhold spiller en rolle for den ufrivillige barnløshed, hvad enten denne er betinget i psykiske eller fysiske forhold, bør dette medføre, at forebyggelse herfor sættes ind. Befolkningen som helhed bør oplyses om risikoen ved at arbejde indenfor bestemte fagområder, hvor det f.eks. er bevist, at arbejdet medfører hyppigere aborter end på andre arbejdspladser eller chancerne for graviditet er formindskede i forhold til andre arbejdspladser. Dette gælder uanset om det er mænd eller kvinder, idet det også er bevist, at kvinder hyppigere aborterer, hvis deres mænd arbejder indenfor f.eks. visse dele af kemikalieindustrien.

De mennesker, enlige som ægtepar, der fortsat er uønsket barnløse, bør sikres:

1. ret til undersøgelse og behandling for sterilitet.
2. ret til forundersøgelse med henblik på adoption.

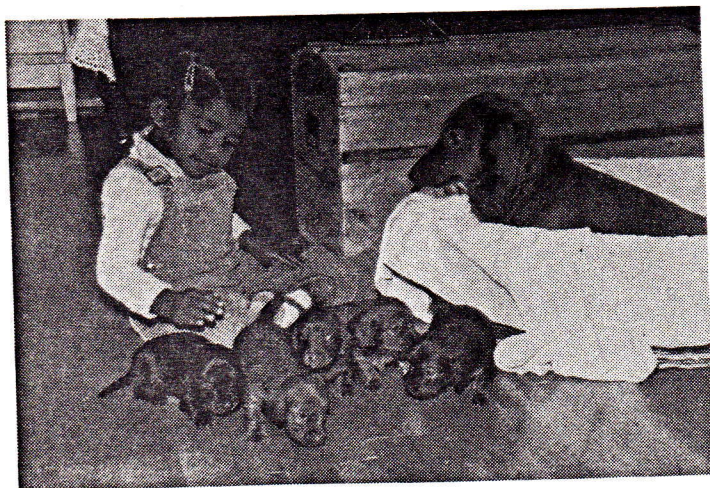
ad 2. Adoption.

Hvis man konstaterer, at man har svært ved at få børn, bør man have mulighed for at søge alsidig oplysning om adoption og konsekvenserne heraf. Dette indebærer også, at man får kontakt med familier med adopterede børn og får lejlighed til at drøfte situationen med dem. Endvidere at man kan få lægelig, psykologisk og social vejledning m.h.p. oplysning om de mange aspekter adoption af udenlandske børn indebærer. Beslutter man sig endeligt for adoption, må man underkaste sig en forundersøgelse ud fra den betragtning, at barnløsheden kan være forårsaget af psykiske forhold, der kan være uhenigtsmæssige for forældre, ligesom barnløsheden allerede kan have forårsaget sådanne psykiske skader, at man kan være uegnet som forældre.

Endvidere kan der være andre, fysiske, psykiske og sociale årsager, der kan gøre mennesker mindre egnede til at varetage de opgaver, man påtager sig, hvis man vælger at blive forældre. At en forundersøgelse skal foretages skyldes også, at bortadoptionen ikke alene finder sted, fordi barnet skal sikres følelsesmæssigt stabile forhold i et tolerant og demokratisk samfund, men også sikres mod racefordomme og social deklassering i et samfund, hvor dets afstamning ikke er accepteret, således som situationen for blandingsbørnene er i visse dele af verden.

Forundersøgelsen bør indebære, at ansøgerne under hele forløbet grundigt orienteres om sagens gang og undersøgelsesresultater.

Ved afslag bør man have ret til indgående samtale med forundersøgerne og have muligheder stillet til rådighed til hjælp til behandling af de resultater, man er kommet til under forundersøgelsen, af et indenfor adoptionsområdet veluddannet personale.

Godkendes man til adoption, må man indstille sig til en forældreuddannelse, der svarer til den biologiske forældre modtager hos jordemoder, læge og sundhedsplejerske. I adoptanternes tilfælde kan det ske gennem forældreuddannelseskurser arrangeret specielt til vordende adoptivforældre. Men de bør også have lejlighed til at få kontakt med andre adoptivforældre og høre om deres erfaringer, ligesom de bør have lejlighed til at få den uddannelse, der svarer til den biologiske forældre modtager i forbindelse med fødsel.

Omkring barnets ankomst bør adoptivforældre sikres hjælp ved udgifterne ved adoption og iøvrigt ligestilles med biologiske forældre m.h.t. orlov og løn under orlov svarende til den, der lovgivningsmæssigt er sikret biologiske forældre. Dette bør sikres dem ud fra viden om, at det er fuldt ud ligeså krævende at modtage et adoptivbarn, uanset alder, fra en anden kultur, som at få et biologisk barn. Man kan ikke sidestille adoption med en fødsel, men man må respektere det særegne i begge situationer, der hver for sig indebærer belastninger og kriser, der kræver såvel forældrenes som samfundets fulde bevågenhed. Ligeledes bør adoptivfamilien sikres økonomiske forhold svarende til biologiske forældres, d.v.s. børnetilskud fra barnets ankomst og børnebidrag, hvor det drejer sig om enlige adoptanter.

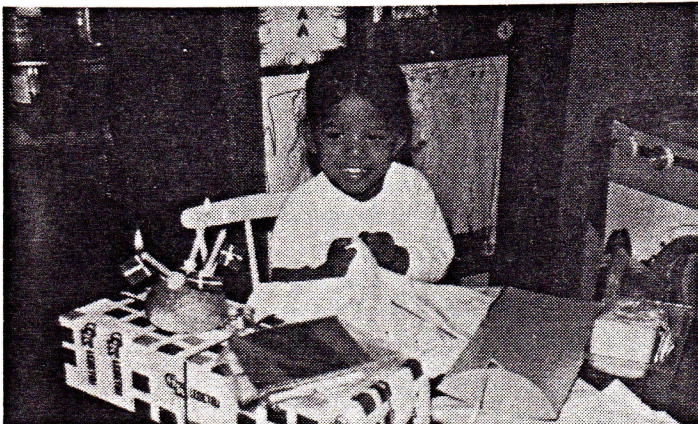
Desuden bør barnet sikres den hjælp, der er påkrævet, det være sig alm. lægehjælp hos den praktiserende læge såvel som specialuddannet lægehjælp (hudlæge, pædiater og tropemedicinere). Endvidere bør enhver familie, der modtager et barn være sikret sundhedsplejerskens hjælp, uanset barnets alder i et omfang, der svarer til den, den biologiske familie modtager. På længere sigt, og især når der er tale om børn, der adopteres i en alder over 3 år gamle, bør der etableres kontakt med skolepsykolog m.h.p. skolestart og eventuelle skoleproblemer, idet det erfaringsmæssigt må betragtes som normalt, at barnets udvikling er forsinket med et vist antal måneder.

3. Senere oplysning.

Adoptivforældre bør af hensyn til deres barns/børns harmoniske udvikling sikres fortsat oplysning om adoption, specielt tænkes her på oplysninger omkring barnets situation i hjemlandet inden adoptionen, således at forældrene kan fortælle barnet "dets historie", selv om det ikke kan blive så udførligt, som man kan fortælle et biologisk barn om dets historie. Dette skal finde sted for at hjælpe barnet med at finde dets identitet og samtidig afmystificere og afdramatisere forholdene omkring adoptionen.

Det bør være den simpleste pligt for alle implicerede i adoptionsarbejdet, at medvirke til adoptivbørnenes optimale livsvilkår i vort samfund, at sikre dem lige vilkår med danske borgers biologiske børn både omkring adoptionen, under deres opvækst og som voksne borgere i vort samfund.

Gerda Skovmand Madsen

BOGANMELDELSE.

David C. Andersen: Children of Special Value, Interracial Adoption in America. St. Martin's Press, New York, 1971.

Dette er en af de bøger, jeg har anskaffet mig på et eller andet tidspunkt og først nu får set nærmere på, i hvilken anledning læserne skal høre lidt om, hvad jeg fik ud af læsningen af den. Den omhandler interracial adoption i Amerika. Og i Amerika er forholdene jo anderledes end her, da der er en åbenlys race-diskrimination. Det vækker opmærksomhed, hvis en hvid mor kommer med et sort barn. Men forfatteren kommer alligevel til den konklusion, at i Amerika oplever man så meget fantastisk, så dette syn hurtigt fortaber sig blandt alt det andet, man oplever. Og det er hovedsageligt hvide, der adopterer farvede børn, det være sig af negroid, indiansk eller mongoloid afstamning. Clayton Hagen, den tidligere leder af Adoptionsformidlingen i Lutheran Social Service i Minneapolis i Minnesota, refereres for at have sagt, at han naturligvis også vil placere et hvidt barn hos en familie af negroid, indiansk eller mongoloid afstamning. Og ved at citere dette er vi ved et af interracial adoptions kerneproblemer, som er virkelig vanskeligt at løse. Sagen er jo, og det ved vi alle, at det er den hvide race, der sidder på de økonomiske og psykologiske ressourcer til at kunne adoptere, og til at kunne bære den belastning, det er at have et barn af en anden race. Men vi siger kun noget om, hvorledes det er for adoptivforældrene, ikke for adoptivbarnet. Anderson refererer en samtale med en pige, der er adopteret af et hvidt ægtepar, og hun siger, at hun mellem hvide føler sig som sort og mellem sorte som hvid. Anderson er selv adoptant og som sådan nok noget hemmet i sin vurdering af identitetsproblemerne, som han ikke undervurderer, men dog trøster sig med "til syvende og sidst kan blive til barnets fordel": Det har 2 kulturer i sig, en hvid og en farvet - og som sådan adgang til to verdener. Dette kræver i hvert fald grundig eftertanke og kan ikke umiddelbart accepteres. Han mener også, at det er af større betydning, og at en problemskabende årsag er, at barnet er adopteret. Racen kommer i anden række. Og adoptivforældre bør fokusere på problemet omkring adoptionen og ikke så meget, hvilken race barnet har.

Nu er bogen skrevet i 1971 og meget kan have ændret sig siden da, både her og i USA, Anderson spørger sig selv om, hvad en interracial adoption kan komme til at betyde for en familie. Jo, den kan få så alvorlige konsekvenser, at familien må flytte til en anden stat, hvor racediskriminationen ikke er så hård. Han er dog optimistisk og slår sig til tåls med, at den unge, opvoksende generation har en helt anden indstilling til mennesker i det hele taget.

Han gør opmærksom på, at man, inden man adopterer, må gøre op med racismen i sig selv. Det mener jeg også er særdeles vigtigt. Han nævner to former for racisme i USA: Den konservative: Hver race for sig, det tjener os alle bedst. Interracial adoption bør ikke tillades! Den liberale: Det er udmærket at adoptere et barn af en anden race, men hvorledes kan en hvid familie give et sort barn den identitet, som det skal have for at kunne klare sig i et racistisk samfund som det amerikanske. De kan f.eks. ikke opdrage det til den militante adfærd, som er med til at holde negrene sammen og give dem tiltrængt selvbevidsthed. Derfor er det bedst at lade være at adoptere mellem racerne.

I en anden bog, som jeg netop nu læser: Simon og Altstein: Transracial Adoption, John Wiley & Sons, N. Y. 1977, fremgår det, at interracial adoption på det nærmeste er stoppet i USA. Det sidstnævnte, såkaldt liberale standpunkt, har fået mange til at afholde sig fra at adoptere børn af andre racer. Jeg er personlig slet ikke vidende om, hvorvidt dette er sandt eller ej, men jeg vil forsøge at undersøge den sag nærmere. Den her omhandlede bog har fire afsnit om fire forskellige familier, der adopterer: En familie, der efter et ophold som u-landsfrivillige i Afrika, adopterer et barn af negroid afstamning, en anden familie, der får et indiansk barn, en tredje familie, der adopterer to amerikanske, farvede børn (blandingsbørn) og endelig en familie, der adopterer 3 koreanske børn og senere 3 amerikanske såkaldt vanskeligt placerbare børn. Han diskuterer derefter forskellige aspekter omkring adoption, for endelig at slutte med at diskutere godkendelsesprocedure. Dette sidste afsnit er væsentligst helliget Clayton Hagens radikale forslag, der i det lange løb ikke blev accepteret og tilladt, men som fra adoptivforældres synspunkt synes bedre end dem, der nu praktiseres. Clayton Hagen lod vordende adoptivforældre møde til gruppemøde blandt adoptivforældre, inden de besluttede sig for at søge, efter at ansøgningen var indsendt, blev de inviteret til endnu et gruppemøde. Derefter gik sagen til sagsbehandleren, - det er den adoptionsformidlende organisation, der godkender ansøgerparret, - der har flere samtaler med ansøgerne, hvor de i fællesskab prøver at finde ud af motivet til adoptionen, hvilket barn de kunne tænke sig etc. Det er op til ansøgerne, hvor tit de vil se sagsbehandleren. Er sagsbehandleren usikker overfor, om parret bør godkendes, laster hun ikke ansøgerne, men tilråder dem at få en anden sagsbehandler, der måske er bedre til at hjælpe dem. Viser det sig til slut, at sagsbehandlerne er ængstelige for at anbringe et barn hos parret, arbejder man med dem omkring dette problem og får dem som regel til at acceptere, at de ikke kan godkendes.

Ved denne metode får 1% afslag.

Der er tankevækkende aspekter i denne bog. Og der er intet i vejen for, at vi anvender amerikanske bøger til vort adoptionsarbejde, for forholdene her og i USA er måske endda ikke så forskellige, eller er de?

Når jeg møder adoptanter, der benægter, raciale problemer i forbindelse med adoption, mener jeg, at de savner en væsentlig dimension i deres overvejelser omkring dette at adoptere et barn af en anden race.

Vi er nødt til at gøre os klart, at vi selv er racister på bunden ligesåvel som vort omgivende samfund er det, og anerkender vi den ikke, er vi ikke i stand til at hjælpe vore børn. Racismen kan måske sammenlignes med vores forhold overfor handicappede, fregnede, rødhårede, fattige, fremmedarbejdere, rockere, hash- og stofmisbrugere og hvem vi ellers kender, som vi føler os bedre end.

Jeg har engang sagt i et interview, at jeg ikke selv kunne have klaret at have en anden race i dette land. Det mener jeg stadig. Og derfor kræves der ekstra meget af mig som adoptivforælder. Muligvis kan jeg ikke gøre andet end at skabe så trygt og godt et miljø omkring mine børn, så de får styrke og kraft til at klare de problemer, de vil møde. Men deres problemer er specifikke. Og børnene lader sig ikke affinde med, at det ikke er værre for dem end for rødhårede eller andre, der er i en marginalposition. Det er et problem, som jeg synes denne bog kan danne grundlag for en diskussion omkring.

Gerda Skovmand Madsen

Sundhedsplejersken oplyser:

Jeg har skrevet til flere sundhedsplejersker og bedt om artikler om deres erfaringer. Jeg har imidlertid ikke haft andre reaktioner end henvisninger til andre sundhedsplejersker, der så igen ikke har svaret.

Dog et svar fik jeg. En sundhedsplejerske fra Køge-området har meddelt mig, at hun har haft megen lyst til at skrive en artikel til os, men har ventet på, at der skulle komme et adoptivbarn i hendes område, men det er endnu ikke sket. Det er svært at skrive om adoptivbørn i al almindelighed, børn er så forskellige, men havde hun haft en konkret sag at gå ud fra, var der en indgangsport. Et af de spørgsmål jeg har søgt oplyst var bl.a., hvilket mælkepræparat man skulle anbefale, og dette besvarer hun med: Syrnet Allomin, og dette råd videregiver jeg til dem, der ikke har sundhedsplejerske.

Indtil videre afventer vi så, at enten den pågældende sundhedsplejerske får et udenlandsk adoptivbarn i sit område eller en anden besvarer vor henvendelse.

GSM

NYT FRA REDAKTIONEN.

Næste nummer af Adoption og Samfund udkommer 10. marts. Redaktionen vil meget gerne modtage indlæg, billeder m.v. Vi har tidligere meddelt, at vi kunne tænke os at tage emner op som: Et eller flere børn og refleksioner over Ingegärd Gardell's rapport. Skulle læsere have andet på hjerte, modtager vi det gerne.

Om dette nummer kan jeg sige, at jeg har ladet et diskussionsoplæg indgå for egen regning. Jeg synes, det kan være interessant at få nogle refleksioner fra læserne herom. Oplægget blev lavet som et forslag til Nordisk Møde, men blev forlagt og er ikke gennemgået hverken i hovedbestyrelsen eller andre steder. En af grundene til, at jeg har taget det med nu, er, at redaktionsmødet fandt sted så tidligt som i begyndelsen af december af hensyn til den tilstundende højtide og travlhed forinden, og at der ikke er stof nok til dette nummer. Jeg har ganske vist en artikel liggende, som jeg mener kunne være af interesse for os, men jeg har ikke fået forfatterens tilladelse til at offentliggøre den endnu. Og selv har jeg en artikel om "Adoptionernes Historie" på bedding, men p.g.a. juletravlheden har jeg heller ikke fået den gjort færdig.

Heraf kan man formentlig udlede, at vi har stofmangel igen efter i en periode at have haft mere end rigeligt. Det sidste er dog det bedste. Så derfor: Skriv til os.

Gerda Skovmand Madsen

ET ELLER FLERE BØRN.

I redaktionen efterlyser I nogle refleksioner over temaet "Et barn eller flere børn", samtidig med at I også gerne vil have nogle reaktioner på Ingegärd Gardell's undersøgelse.

Jeg har hæftet mig personligt ved nogle ting, som jeg synes berører mine overvejelser og vor situation mest. Dels, at der er en del problemer ved at adoptere større børn, og dels at de meget engagerede forældre får det svært, når børnene flytter hjemmefra. For mig at se, hænger de 2 ting sammen. Hvis man adopterer et større barn, kan det ikke undgås at næsten alle ens vågne timer vil gå med at opfylde barnets behov, og dermed vil man altid blive meget engageret i barnet.

Måske skulle jeg ganske kort præsentere os - vi er en familie, hvor jeg er 40 år, min mand 42 år, og med 1 adoptivdatter på 7 år. Vores datter fik vi som spæd, og vi har gennem nogle år ønsket 1 barn mere, men har nu opgivet tanken af forskellige årsager.

Vi fik afslag p.g.a. de tidligere aldersbestemmelser i august 1977, men ville på nuværende tidspunkt formentlig kunne godkendes til et barn på 5-6 år.

Men vi tør ikke. Vi tør ikke sætte vor families eksistens på spil. Vi kan få et barn, der efter kortere eller længere tilpasningsperiode vil falde til uden specielle problemer. Men vi kan også få et barn, der kræver alle vore kræfter og hele vort engagement gennem år. Og det sidste ville vi ikke kunne klare på en rimelig måde, hverken overfor vores datter eller overfor os selv.

Den svenske undersøgelse bekræfter vor formodning om, at der er mange problemer for børn, der adopteres som større (48% for børn, mellem 4-5 år, 64% for børn fra 6 års alderen). Dette fører mig videre til en anden ting, der nævnes i undersøgelsen, nemlig, at "disse meget engagerede forældre løber en risiko, fordi deres engagement er større end hos andre forældre, desuden har de ofte fået et barn, der var nogle år gammelt, så deres tid sammen med børnene er kortere, end den biologiske forældre normalt har - hvis de ikke i tide finder en ny livsform, thi de adopterede børn flytter hjemmefra ligeså tidligt som biologiske børn".

Dette spørgsmål er noget meget væsentligt for mig - hvor meget kan vi tillade os, at ofre os for vore børn?

Vi er nok alle interesseret i at give vore børn et harmonisk og udviklende voksenliv - men hvordan gør vi så bedst det?

Det er min opfattelse, at hvis de skal have mulighed for at frigøre sig fra os - deres forældre - uden at være belastede af alt for stor skyldfølelse og pligtfølelse - må vi være i stand til selv at leve et meningsfyldt voksenliv, både mens vi har dem hos os endnu, men ikke mindst, når de forlader os.

Mange af os har nok mødre, der alene har haft mand og børn som eneste mening i deres tilværelse.

Og det har på mange måder været godt for os - det har givet os en stor trykthed til at gå i gang med mange ting - men det har også givet mange en urimelig stor skyldfølelse at bære rundt på. Specielt nu, hvor vore mødre er blevet gamle, og ofte også enker.

Det er helt klart, at de har det svært nu. At de ikke har mange muligheder for at finde en mening med deres tilværelse. Hele deres identitet har været at opfylde behov hos andre - aldrig eller sjældent hos dem selv. Det har ofte til resultat, at de ikke længere har behov for at gøre noget "for deres egen skyld". Og så skal vi - deres børn - udfylde deres liv. Jeg tror, at det er ret generelt for den generations kvinder.

Jeg føler selv en ansvarlighed for min mors tilværelse, som nok ikke er helt rimelig. Og det giver samtidig en manglende mulighed for at frigøre mig på det psykiske plan.

Den situation ønsker jeg ikke at sætte min egen datter i. Derfor har jeg valgt at starte en ny uddannelse som 40-årig i stedet for at bruge de kræfter på barn nr. 2. For der er ikke tale om både/og, men enten/eller.

Men det er svært - og jeg kan stadigvæk blive meget i tvivl. Selvfølgelig er det noget, vi har drøftet meget, min mand og jeg. Men det er ligesom mest mit valg. Min mands arbejde gør, at han ikke kan være så meget med i det praktiske med børn og husarbejde. Hans liv vil ikke blive berørt i nær samme grad, som mit liv vil. Derfor føler jeg, at det er mit valg.

Jeg vil slutte med et lille uddrag af en svensk bog, jeg lige har læst. Den er skrevet af Bente og Gunnar Öberg og handler om familiekonflikter.

"En mor, der aldrig tænker på sig selv - der går eet år til, med sin gamle, slidte vinterfrakke, for at børnene kan få nye slalomstøvler - er en god mor.

En hustru, der ofrer sin egen karriere for mandens skyld, er at respektere. Forældre, som aldrig rejser væk alene, det er omsorgsfulde forældre, som har børnenes bedste for øje. - Men hvilken pris må modtageren af disse gaver betale? Hvor taknemlig må slalomkøreren vise sig, før han har betalt af på støvlerne?

Hvor hengiven kan en mand være, for at opveje sådant et offer, som hans kone har bragt?

I hvor høj grad kan et barn erstatte den kontakt, som to voksne kan have med hinanden?"

Jeg ville synes, det var spændende, hvis nogle af I andre ville skrive om de tanker, I selv har, om de her emner.

LH

202 DEL SANDENSTOFTE
LÅGPRISLØST
6200 JACOB

19.12.79.

..... I was disturbed to read in yesterday's paper that Sri Lanka (Ceylon) government may soon ban the adoptions of babies by foreigners. Moves for a ban are afoot following startling disclosure that babies are being sold surreptitiously (hemmeligt) by unscrupulous people to foreigners. Some high society women masquerading as social service workers, lawyers and ex-government officials are said to be involved in this racket. I am waiting for Chetana and Nanda and other adopted children to grow up so that they can tell the world and the countries, they come from, how blessed and fortunate they are to have been adopted and given a chance of a lifetime to grow up in an atmosphere of love and warmth and to be cared for and always wanted and always to be cherished.....

(Uddrag af brev fra Jer Darabna, Master in Social Work, Hyderabad, A.P. India).

